

Utlåtande 2011:94 RIII (Dnr 312-2643/2010)

Namngivande av täppan vid Thorildsplan till "Bryggar Annas Täppa"

Motion (2010:39) av Teres Lindberg (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2010:39) av Teres Lindberg (S) om "Namngivande av täppan vid Thorildsplan till 'Bryggar Annas Täppa'" anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

I en motion (2010:39) framför Teres Lindberg (S) synpunkten att den nyligen namnsatta Holmiaparken borde ha namngetts efter den socialdemokratiska politikern Anna Johansson-Visborg istället. Motionären konstaterar därefter att bara hundratalet meter från nämnda park finns en grönyta som lämpligen skulle kunna ges namnet "Bryggar Annas Täppa".

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, kulturnämnden och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser generellt att traditionen med minnesmärken måste hanteras med stor varsamhet och restriktivitet. Mot bakgrund av Johansson-Visborgs livsgärning och stadens låga andel av lokaler och gator som är

namngivna efter kvinnor anser kontoret att motionens förslag inte saknar underlag för genomförande, men att frågan om namnsättning av den föreslagna platsen dock bör hanteras av den ordinarie processen genom stadens namnberedning.

Kulturnämnden anser att det är lämpligt att namnge en plats i anslutning till en av stiftelsens fastigheter efter Johansson-Visborg.

Stadsbyggnadsnämnden konstaterar via namnberedningen att förutsättningarna för så kallad memorialnamngivning i detta fall är gynnsamma och föreslår "Bryggar-Annas Täppa" som namn på park.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att en namngivning av platsen kan bidra till att den blir mer uppmärksam, men att det först bör utredas ifall det finns något annat namn som används i folkmun och på så vis redan är etablerat.

Mina synpunkter

Anna Johansson-Visborg (1876-1953) föddes i Västergötland. Som ung flyttade hon till Stockholm där hon en tid försörjde sig på bryggeriarbete innan hon blev fastighets- och biografägare. Sedan barnsben var hon intresserad av att bli byggmästare och hon lät bland annat bygga en villa till sig och maken Sven Wisborg i Äppelviken. Hon var fackligt och politiskt aktiv och satt i Stockholms kommunfullmäktige för Socialdemokraterna mellan åren 1916-1950.

Idag är hon mest känd som grundare av bostadsstiftelserna Stiftelsen Anna Johansson-Visborgs Minne (1928) och Anna Johansson-Visborgs stiftelse (1944). Förutsättningarna för så kallad memorialnamngivning är gynnsamma, men frågan om namnsättning av den föreslagna platsen bör hanteras av den ordinarie processen genom stadens namnberedning.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2010:39) av Teres Lindberg (S) om namngivande av täppan vid Thorildsplan till "Bryggar Annas Täppa"

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Roger Mogert* (S) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Bifall motionen i sin helhet.
2. Därutöver anföras.

Att ge parker i vår stad namn efter kända personer ger områden karaktär och speglar vår stads historia. Som ett resultat av en mansdominerad historieskrivning är också namnen på våra gator, parker, platser och torg starkt mansdominerade och det är därför extra angeläget att namnge parken efter Stockholmspolitikern Anna Johansson-Visborg.

Vi konstaterar att Namnberedningen ställt sig positiv till motionens förslag och föreslår att parken ska kallas Bryggar Annas täppa och föreslår att motionen bifalles.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2010:39) av Teres Lindberg (S) om ”Namngivande av täppan vid Thorildsplan till ’Bryggar Annas Täppa’” anses besvarad med vad som anförts i detta utlåtande.

Stockholm den 11 maj 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård*, *Olle Burell* och *Maria Östberg Svanelind* (alla S) och *Ann-Margarethe Livh* (V) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I en motion (2010:39) framför Teres Lindberg (S) synpunkten att den nyligen namnsatta Holmiaparken borde ha namngetts efter den socialdemokratiska politikern Anna Johansson-Visborg istället. Motionären konstaterar därefter att bara hundratalet meter från nämnda park finns en grönyta som lämpligen skulle kunna ges namnet "Bryggår Annas Täppa".

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Den föreslagna platsen passar väl för att namnsättas efter Anna Johansson-Visborg. Anna Johansson-Visborgs engagemang och livsgärning avspeglas i den föreslagna geografiska lokalen. Att namnsätta lokaler efter personer som gjort förtjänstfulla insatser är väl förankrat i Stockholms stads namnpolicy.

Stadsledningskontoret anser generellt att traditionen med minnesmärken måste hanteras med stor varsamhet och restriktivitet. Mot bakgrund av Anna Johansson-Visborgs livsgärning och stadens låga andel av lokaler och gator som är namngivna efter kvinnor anser stadsledningskontoret dock att motionens förslag inte saknar underlag för genomförande.

Stadsledningskontoret anser att frågan om namnsättning av den föreslagna platsen bör hanteras av den ordinarie processen genom stadens namnberedning.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 31 mars 2011 att överlämna namnberedningens yttrande daterat den 13 mars 2011 som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S), *bilaga 1*.

Namnberedningens yttrande daterat den 13 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Namnberedningen föreslår *Brygggar-Annas Tärpa* som namn på park, en del av Thorildsplan.

Yttrande

Vid sitt sammanträde den 28 februari 2011 diskuterade namnberedningen en motion av Teres Lindberg (S) angående en minnesplats efter Anna Johansson-Visborg, kallad "Brygggar-Anna", och beslöt föreslå *Brygggar-Annas Tärpa* som namn på park samt som en konsekvens därav – att *Thorildsplan* bibehålles som namn på plan med ändrad omfattning.

Namnberedningen konstaterar att förutsättningarna för s.k. memorialnamngivning i detta fall är gynnsamma. Den person som ska hedras har varit avliden i mer än 50 år, dvs. den "karantänstid" som rekommenderas av FN:s ortnamnsorgan och av Ort-namnsrådet är uppfylld med råge. Anna Johansson-Visborg, "Brygggar-Anna", kan även sägas ha viss anknytning till platsen, eftersom Anna Johansson-Visborgs Stiftelse äger en fastighet i intilliggande kvarter.

Anna Johansson-Visborg (1876-1953) innehade flera fackliga uppdrag, bl.a. som ordförande för Stockholms kvinnliga fackliga samorganisation 1911-53 och som ledamot av Svenska bryggeriindustriarbetareförbundets styrelse. Hon var ledamot av Stockholms stadsfullmäktige 1916-50 och av stadskollegiet 1938-50. Hon grundade Arbetarkvinnornas semesterhem i Nacka, tog initiativ till Kvinnornas hus i Stockholm och donerade ett kapital till den stiftelse hon bildade för att hjälpa kvinnor, främst bryggeriarbeterskor, att få bostäder.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 februari 2011 att som remissvar överlämna och åberopa kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Ärendet har remitterats från Kommunstyrelsen för svar senast 2011-03-04. Anna Johansson-Visborg, "Brygggar-Anna" kallad grundade en stiftelse för arbetarkvinnor som bland annat låtit uppföra fastigheten Fasanen 13 vid Thorildsplan. Förvaltningen tycker att det är lämpligt att namnge en plats i anslutning till en av stiftelsens fastigheter efter Brygggar-Anna.

Underlag för beslut

Remiss från Kommunstyrelsen rörande motion (2010:39) av Teres Lindberg (S) om namngivande av täppan vid Thorildsplan till ”Bryggar Annas Täppa”.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att godkänna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss.

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (S) och Reijo Kittilä (V), *bilaga I*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

I Kungsholmens Parkplan från 2008 anges att platsen som motionären beskriver är en del av Thorildsplan. Förvaltningen anser dock att platsen kan ses i ett eget sammanhang eftersom den ligger på högre nivå än gatan, är tydligt avgränsad med häckar och av Thorildsvägen skiljd från övriga parken. Att namnge platsen kan bidra till att den blir mer uppmärksammasamt att ett namn på kartan kan underlätta orienteringen i området. Förvaltningen är positiv till det föreslagna namnet då Anna Johansson-Visborg har en historisk koppling till platsen, men anser att det bör utredas ifall det finns något annat namn som används i folkmun och på så vis redan är etablerat.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Tomas Rudin m.fl. (S) enligt följande.

Att ge parker i vår stad namn efter kända personer ger områden karaktär och speglar vår stads historia. Som ett resultat av en mansdominerad historieskrivning är också namnen på våra gator, parker, platser och torg starkt mansdominerade och det är därför extra positivt att Namnberedningen ställt sig positiv till att döpa en park efter Stockholmspolitikern Anna Johansson-Visborg, "Brygggar-Anna".

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (S) och Reijo Kittilä (V) med hänvisning till sitt förslag att nämnden skulle bifalla motionen i sin helhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2010:39

2010:39

Motion av Teres Lindberg (S) om namngivande av täppan vid Thorildsplan till "Bryggar Annas Täppa"

Dnr 312-2643/2010

För en tid sedan behandlade fullmäktige att namge en plats till HolmiaParken vid Drottningholmsvägen nära Lindhagensplan.

Vi socialdemokrater motsatte oss förslaget då vi hellre sett att platsen fått ett namn efter Anna Johansson Visborg då husen runt platsen också ägs av den stiftelse som Anna Johansson Visborg lät för att bidra till att lösa bostadsbristen för arbetarkvinnor.

Bryggeriarbeterskan Anna Johansson Visborg, "Bryggar-Anna" kallad, var en kraftfull kvinna verksam i Stockholm under första hälften av 1900-talet. Hon var fackligt och politiskt aktiv. Hon genomförde sina visioner att hjälpa kvinnor som hade det tungt och svårt. I unga år hade hon själv upplevt hur problematiskt det var att ta sig fram som ensamstående arbetarkvinna i Stockholm vid 1900 talets början och detta kom att prägla hennes framtida gärning i livet.

I sitt fackliga arbete kom hon i kontakt med många som, precis som hon själv, bodde i inackorderingsrum och tillfälliga bostäder, något som hon bestämde sig för att försöka göra något åt.

Många husprojekt blev det inom ramen för den stiftelse Anna bildade 1944. Bland annat så är hela kvarteret Fasanen 13 ett resultat av Annas idoga arbete.

Annas huvudmotiv för stiftelsen var att hjälpa kvinnor och framför allt de bryggeriarbeterskor, vilkas villkor hon så väl kände till, att få en bra bostad till ett rimligt pris. Vidare ansåg Anna att kvinnorna måste ha utbildning för att kunna hävda sig på arbetsmarknaden och i samhället.

Donationen till stiftelsen möjliggjordes genom att Anna och hennes man drev biografrörelse. Denna verksamhet tillsammans med faderns skog gav

hennes större delen av den förmögenhet som donerades. Stiftelsens huvuduppgift var – och är än idag – att förvalta de fastigheter som Anna lät bygga.

Bara 100 meter från den nu namnsatta Holmiaparken, precis vid Thorlidsplan finns lämpligt nog en ännu inte namngiven grön oas med ett träd några bänkar, en liten täppa.

Jag föreslår fullmäktige besluta

att täppan vid Thorlidsplan namnges efter Anna Johansson Visborg.

Stockholm den 24 november 2010

Teres Lindberg